

שיחת השבוע

הרב יוצא לאור על-ידי צעירי-אגודת-חב"ד - המרכז • עורך: מנחם ברוד • יו"ר: הרב יוסף-יצחק אהרונוב

ספרים

משפטן ליעקב

מאת הרב צבי בן-יעקב
בהוצאת המחבר

כרך חמישי של פסקים ותשובות בדיני ממונות שבין אדם לחברו ובין איש לאשתו ובדיני אישות. המחבר, דיין בבית-הדין הרבני האזורי בתל-אביב, דן כאן בעשרות סוגיות ומצביע. 638 עמ'. הפצה: פלדהיים, טל' 02-6513947.

בצור ירום

מאת הרב יורם אברג'ל

בהוצאת רב פעלים - קול רינה

הרב אברג'ל, הידוע בשיעורי התורה שהוא מרביץ לאלפים, מגיש כאן סדרת שיעורים בשנת הפרקים הראשונים של איגרת התשובה לבעל-התניא. הסבר בהיר, קולח ועשיר. 303 עמ'. טל' 054-2252521.

אמירת תהילים

בעריכת זאב ריטרמן

בהוצאת תורה אור

אמרות, שיחות, סיפורים וקטעי איגרות על חשיבות אמירת תהילים, מלוקטים מאוצר ספרי חב"ד. 322 עמ'. טל' 08-8602399.

אולקניקי ראדין וילנה

מאת הרב קלמן פרבר

בהוצאת בני המחבר

יומנו של הרב פרבר, ניצול גטו וילנה ומתלמידיו האחרונים של החפץ חיים. ביומן נפרשים חיי היהדות באולקניקי, עיר-הולדתו של המחבר, ראדין, מקום לימודיו, ולאחר מכן בשנות המלחמה בגטו וילנה. 454 עמ'. טל' 03-7312149.

זמני השבוע

ניירוק	דטרויט	מיאמי	לוס-אנג'לס	כניסת החג
5:43	6:17	6:26	5:49	צאת השבת
6:41	7:16	7:18	6:44	

כתובת המערכת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 72915
טל' 03-9607588 • פקס 03-9606169

www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

גיור יש רק אחד

הכרה ב'גיורים' שאינם על-פי ההלכה תיצור תוהו ובוהו שקשה להמעיט בחומרתו. אם תכיר המדינה בגיורי-סרק שונים ומשונים, יאבד הרישום את כל משמעותו

חלק מעם-ישראל לדורותיו, על-ידי קבלת כל החובות המוטלות על יהודי - משמירת שבת ועד ציצית, מכשרות ועד טהרת-המשפחה. זה הגיור האמיתי שבכוחו להפוך גוי ליהודי לכל דבר.

כל הליך שאינו על-פי ההלכה - אינו גיור כלל וכלל. אין זה גיור סוג ב, או גיור בדיעבד, אלא תרמית גמורה, הונאה והתחזות. 'גר' כזה הוא גוי גמור, שאפשר למכור לו חמץ בפסח ולהשתמש בו בכגוי של שבת. ייתכן שהוא, בתמימותו, הולך שולל, ואינו יודע שגירויו חסר כל ערך, אבל אין זה משנה את המציאות - הוא נשאר לא-יהודי כשהיה.

אין זו עמדה 'מחמירה' או 'קיצונית'. זו עמדתה הבסיסית של דת-ישראל לדורותיה. אין כאן שום מרחב לפשרות ולגמישות. דווקא מפני שמדובר בעניין יסודי ומרכזי כל-כך - עצם הזהות היהודית - הגיור חייב להיות חד-משמעי, מובהק, נעלה מכל ספק.

קרקע שלא יתאחה

הכרה ב'גיורים' שאינם על-פי ההלכה תיצור תוהו ובוהו שקשה להמעיט בחומרתו. יש מי שהזהות היהודית נתפסת בעיניהם כרישום פורמלי של משרד-הפנים. להם אולי אין הדבר מעלה או מוריד, אבל ברוך-השם יש יהודים רבים שהזהות היהודית יקרה להם. חשוב להם מאוד שבנם או בתם יינשאו ליהודים. חשוב להם גם-כן שהנישואין והגירושין יהיו כדת משה וישראל.

אם תכיר מדינת ישראל בגיורי-סרק שונים ומשונים, יאבד הרישום את כל משמעותו. כל מי שהזהות היהודית יקרה לו, לא יוכל להתייחס באמון לרישומי המדינה. יקומו ארגונים שינהלו ספרי-יוחסין משל עצמם, ולא צריך הרבה דמיון כדי להעריך את משמעותה החמורה של התפתחות כזאת ואת הקרע שייווצר בתוך העם היהודי.

אסור בשום פנים לאפשר את הרס הזהות היהודית, ולו כדי שנוכל להוסיף להתנווכח ולהתעמת, אבל לסכם בסוף: "כולנו יהודים".

שבוע דווח כי הממשלה החליטה לפתוח במשא-ומתן מואץ עם ראשי התנועות הרפורמיות והקונסרבטיביות, כדי לאפשר להן להקים בארץ בתי-דין מיוחדים לגיור. הפרסום הזה היה צריך להרעיד את אמות-הסיפים. כל מי שהמושג יהודי יקר לליבו היה צריך להזדעק. כל הכוחות שעודם מבינים את משמעותו של הקיום היהודי היו צריכים להתאחד למאבק נחוש במזימה המסוכנת. אך אולי יש התארגנות כזאת ורק אנחנו לא שמענו עליה.

למעשה איננו צריכים להתפלא על ההתפתחות הזאת. במשך השנים מתנהלת מערכה שיטתית לקעקוע קדושתו של המושג יהודי. היא התחילה בהכרה ב'גיורים' פיקטיביים שנעשו בחו"ל, נמשכה בקבלת 'גיורי קפיצה', והסתיימה בלחץ ממשלתי על הרבנות לעשות 'הקלות בגיור'. התוצאה היא שיטפון של גויים גמורים שנרשמים כיהודים, ואין פוצה פה ומצפצף. אז למה לא לפרוץ לגמרי את הסכר ולהתיר לכל המעוניין 'לגיייר' כאוות נפשו.

אזרחות איננה יהדות

צריך לומר את הדברים בצורה הברורה: גוי אינו יכול ליהפך ליהודי אלא על-ידי גיור כהלכה, שבמרכזו קבלת עול תורה ומצוות. הוא יכול להיות אוהד גדול של עם-ישראל, חייל מצטיין בצה"ל, מתנדב מסור בקטיף תפוזים - ואז בהחלט מגיע לו אות הצטיינות על סיוע לעם-ישראל. הוא יכול להיות חסיד אומות-העולם - ואין זה הופך אותו ליהודי.

יש גם בלבול מכון בין זכויות אזרחיות לבין יהדות. אדם יכול להיות אזרח נאמן למדינה, מפקד בצה"ל, ולא להיות יהודי. יש במדינה גם אזרחים לא-יהודים, ונאמנותם למדינה אינה הופכת אותם ליהודים. המדינה רשאית להעניק זכויות אזרחיות לעובדים זרים מאפריקה ולפליטים מסודן; וכי זה עושה אותם יהודים?

הדרך היחידה להצטרף לעם-ישראל היא על-ידי קבלת הברית שנכרתה בין הקב"ה ובין עם-ישראל בהר-סיני. הגר צריך לרצות להיות

מעלת המילה בגיל שמונה ימים

מעלתו של יצחק

עתה תובן המעלה המיוחדת במילה הנעשית בגיל שמונה ימים, כאשר התינוק אינו מודע כלל לנעשה עמו. אם עושים את המילה לאדם בר-דעת, יש בקיום המצווה מעורבות של השכל והרגש האנושיים, ולא מודגש וניכר בגלוי שזו ברית שבאה מלמעלה בכוחו של הקב"ה. אולם כשמלים תינוק בן שמונה ימים ברור לגמרי שהברית אינה באה מצידו של האדם (התינוק) אלא מצידו של הקב"ה, וממילא אין לה מגבלות.

דבר זה מסביר את מאמר חז"ל: "אברהם נצטווה על המילה, יצחק חנכה לשמונה ימים". אמנם אברהם הוא ראשון הנימולים, והוא קיבל את הציווי על המילה, אבל חסרה לו המעלה המיוחדת של מילה לשמונה ימים, כאשר הכרתו והבנתו של האדם אינה מעורבת כלל בקיום המצווה. זו הייתה מעלתו המיוחדת של יצחק, ולכן טען כלפי ישמעאל: "חביב אני ממך".

(לקוטי שיחות כרך כה, עמ' 86)

להבטיח את קיום הקשר גם אם יוצצו סיבות שיפגעו בו, אבל בכל-זאת ייתכן מצב שהקשר יתפרק. בני-אדם, הכפופים מעצם הווייתם לשינויים, אינם יכולים להתחייב לעולם. וכאן נעשית ברית עם הקב"ה "לברית עולם".

ברית בכוחו של הקב"ה

בזה ייחודה של ברית-המילה, שהיא נעשית בכוחו של הקב"ה. הקב"ה, שהוא אין-סופי ובלתי-משנתנה, יוצר ברית נצחית בינו ובין האדם, ולכן היא נקבעת כ"ברית עולם".

לכן המתין אברהם אבינו בקיום מצוות המילה עד שהקב"ה ציווהו עליה – אף-על-פי ש"קיים אברהם אבינו כל התורה כולה עד שלא ניתנה". שכן המצוות שקיים אברהם היו מדעתו ומכרתו, ולכן הן תלויות במגבלותיו של האדם. לעומת זה, ברית-המילה עניינה ברית נצחית, דבר שאינו בכוחו של האדם, אלא רק בכוחו של הקב"ה. כאשר הקב"ה ציווה את אברהם למול את עצמו – אור"ז היה יכול להגיע לברית נצחית זו.

ה' מדרש מספר ש"יצחק וישמעאל היו מדיינים זה עם זה". ישמעאל טען: "אני חביב ממך, שנימולתי לשלוש-עשרה שנה". לעומתו טען יצחק: "חביב אני ממך שנימולתי לשמונה ימים".

טענתו של ישמעאל נראית הגיונית, וכפי שהמדרש מביא את נימוקו: "שהיה סיפק בידו למחות ולא מחית". ישמעאל כבר היה נער בוגר, הבין את משמעות המעשה, והסכים בהכרה מלאה לעשות את הברית. אך מה המעלה במילה הנעשית לתינוק בן שמונה ימים, שאינו מבין דבר, שבגללה יצחק טוען "חביב אני ממך"?

האדם מוגבל

הסבר העניין נעוץ במהותה של ברית-המילה. הקב"ה אמר לאברהם: "והייתה ברית בשרכם לברית עולם". כלומר, ברית-המילה יוצרת ברית נצחית בין האדם לבין הקב"ה.

דבר זה אינו בכוחו של בן-אדם מוגבל. אמנם עניינה של כריתת-ברית בין בני-אדם היא

מן המעיין זיכוי הרבים | מאת הרב אליעזר ברוך

הכוח ניתן

אדמו"ר הזקן נתן לכל חסיד כוח לעורר יהודים לתורה ולעבודה. החסיד צריך רק לקבל עליו את העול, ואז מובטח לו שיצליח בעבודתו.

(הרבי הרי"צ מליובאוויטש)

אמרת השבוע

כסף בתחבולות

אל רבי פישל מסטריקוב נכנס עני וביקש נדבה. נתן לו הצדיק סכום כסף נאה ונפרד ממנו לשלום. מה עשה העני, החליף את בגדיו ונכנס שנית אל הצדיק וביקש נדבה.

בנו של הצדיק הבחין בתרמית ולחש לאביו: "אבא, זה אותו עני. רמאי הוא". אולם רבי פישל התעלם מדבריו והעניק לו נדבה כאילו נכנס לראשונה.

כשיצא העני, אמר הצדיק לבנו: "הנח למסכן. העשירים עושים תחבולות כדי להרוויח כסף, ואיש אינו מגנה אותם על כך. אף העני כמותם. להם מותר ולו אסור?!..."

להאיר את הזולת

אדמו"ר הזקן אמר לאברך אחד ביחידות: מה שווה תורתך ועבודתך אם עדיין לא הארת אור, להכניס אור ביהודי שני.

אחי הוא

מי שמוסר את עצמו לעבודה עם הזולת, להרביץ תורה ויראת שמים ולקרב את אחינו בני-ישראל אל החינוך החסידי – אחי הוא; הנני מקושר איתו בהתקשרות תמידית.

(הרבי הרי"צ מליובאוויטש)

מי מסייע

"בא לטהר מסייעין אותו" (יומא לח, ב). "בא לטהר" – את האחרים, להאיר את סביבתו; "מסייעין אותו" – העבודה עצמה, המצווה שעושה, הן המסייעין לו.

(הרבי מליובאוויטש)

האמת מושכת

לא צריך לרצות 'לכבוש' אף אחד. על האדם להאיר כל-כך בתוך עצמו את אור האמת, עד שגם הזולת יימשך אליה.

(אוצר פתגמי חב"ד)

עיקר החיבה

"כי ידעתי למען אשר יצווה את בניו ואת ביתו אחריו" (בראשית יח, ט). מפרש רש"י: "כי ידעתי, לשון חיבה". עיקר חיבתו של אברהם אבינו הייתה בכך שציווה את בניו ובני-ביתו. גודל עבודתו עם עצמו והניסיונות שעמד בהם אינם בערך לגבי זה שזיכה את האחרים.

(היום-יום)

הקריא את האחרים

"ויקרא שם בשם ה' א-ל עולם" (בראשית כא, לג). אל תקרי "ויקרא" אלא ויקריא. מלמד שהקריא אברהם אבינו לשמו של הקב"ה בפה כל עובר ושב. כיצד? לאחר שאכלו ושתו, עמדו לברכו. אמר להם: וכי משלי אכלתם, משל אלוקי עולם אכלתם. הודו ושבחו למי שאמר והיה העולם.

(סוטה י')

טובה ליהודי

נשמה יורדת לעולם הזה וחיה שבועים-שמונים שנה, כדי לעשות טובה ליהודי, טובה גשמית ובפרט טובה רוחנית.

(הבעל-שם-טוב)

החוב נפרע

אובדן המזוודה גרם לרבי עוגמת-נפש מרובה. היו בה ספרים יקירי-ערך, שהרבי הרשב"ב (רבי שלום-דובנר שניאורסון) מליובאוויטש נזקק להם. כל חפציו האחרים הגיעו בשלמותם, כשירד מהרכבת בתחנה בפטרבורג; כולם – חוץ ממזוודה אחת. חיפשו וחיפשו, אך המזוודה לא נמצאה.

אברהם-אליהו, חסיד צעיר שנשא אישה לא מכבר, הגיע אל הרבי. רוחו הייתה עגומה. בעיות רציניות היו לו. אשתו הטרייה הביאה עמה נדוניה מכובדת: עשרת אלפים רובל. הבעל ניסה את מזלו, שלח ידו במסחר והפסיד את רוב כספו. עתה לא נותרו בידו אלא אלף רובלים. וזה עוד לא הכול. היחסים בין בני-הזוג הידרדרו. היה ברור שאם יימשכו ההפסדים, יהיו גם חיי המשפחה במשבר חמור.

אך נכנס החסיד המודאג, פנה אליו הרבי: "טוב מאוד. אברהם-אליהו ביא לי את המזוודה מתחנת הרכבת". הוא קיבל את האישור על הפקדת המזוודה, ויצא לבית-ההנתיבות. לא היה לו שום מושג על המהומה שהתחוללה סביב המזוודה האבודה.

שקט שרר בתחנה. אין רכבת יוצאת ואין באה. אברהם-אליהו נכנס למזנון והזמין שתייה. בתוך כך התיישב, הוציא מכיסו חפיסת סיגריות משובחת, שלף סיגרית והצית.

"מעשין?", שאל אדם שעמד לידו והתבונן במעשיו. אברהם-אליהו כידו בסיגרית, והשניים החלו לשוחח. "מה אתה עושה כאן בשעה כזאת, שאין בה תנועת רכבות?", שאל האיש.

אברהם-אליהו השיב כמסיח לפי תומו: "הצדיק מליובאוויטש הגיע לעיר לפני כמה ימים, ושלחני עכשיו כדי לשחרר את מזוודתי".

"מעניין!", קרא הגוי, "אני מנהל המחסן!". מיד בדק את טופס האישור, ושלח פועל להעלות את המזוודה הממוספרת.

"אין", אמר הפועל ששב בידיים ריקות. "אין אצלנו מזוודה כזאת".

"מהר", הרעים עליו המנהל בקולו. "חפש היטב והבא אותה אליי מיד!".

כעבור זמן-מה שב הפועל ובידו המזוודה האבודה. היא הייתה מונחת בפינת המחסן, תחת חבילה גדולה שהסתירה אותה.

"עתה אני בעל-חוב כלפיך", חייך

הרבי אל אברהם-אליהו, שהביא לו את הספרים היקרים. על פניו ניכרה שמחתו על שנמצאה המזוודה.

בעת ה'יחידות' סיפר אברהם-אליהו לרבי על כל הקורות אותו מיום נישואיו ועד עתה, וביקש עצה מה לעשות בהמשך.

"כמה כסף נשאר לך?", שאל הרבי.

"אלף רובלים", השיב החסיד בעצב.

"סע לעיר קרין", ציווה עליו הרבי, "השם יתברך יזמן לך פרנסה טובה. אולם", הוסיף, "אל תשכח לקחת עמך צידה לדרך".

לומדים גאולה | מאת מנחם ברוד

פגישה עם המשיח

בגמרא (סנהדרין צחא) מסופר על פגישה מיוחדת במינה עם המשיח. רבי יהושע בן-לוי מצא את אליהו הנביא בפתח מערת רבי שמעון בר-יוחאי, ושאלו מתי יבוא משיח. ענה לו אליהו: לך ושאל אצלו. שאל רבי יהושע: והיכן הוא יושב? ענה אליהו: בפיתחה של רומי. הוסיף רבי יהושע ושאל: ומה הם סימניו? השיב אליהו: הוא יושב בין עניים סובלי חולאים. הללו מסירים את תחבושותיהם בבת-אחת, מנקים את פצעיהם וחוזרים וחושבים אותם, ואילו המשיח מסיר תחבושת, חובש אותה, ואחר-כך מסיר את השנייה והשלישית וכו'. זאת, כדי שאם ייקרא לבוא, לא יתעכב לרגע.

ממשיכה הגמרא ומספרת, שרבי יהושע בן-לוי הלך אל המשיח ושאלו: למתי יבוא מר? ענה המשיח: "היום". חזר רבי יהושע אל אליהו והתאונן שהמשיח שיקר לו, שאמר כי יבוא היום ולא בא. הסביר אליהו, כי כוונתו הייתה – "היום, אם בקולו תשמעו". עד כאן סיפור הגמרא.

סיפור מופשט

מובן לכל בר-דעת, שסיפור זה הוא מאותם דברים של חז"ל שאין לפרשם כפשט. זה לבוש סיפורי, שטומן בתוכו את סודו של המלך המשיח. המהר"ל מפראג (נצח ישראל פרק כח) מגלה טפח מסוד זה. בראש ובראשונה הוא מדגיש, שאין לפרש את הסיפור במשמעותו המוחשית: "אין כאן דבר מוחש... כי דברי חכמים (הם) מצד עניני המופשט מן הגשמי".

למה רומז אפוא הסיפור? מבאר המהר"ל, שכאשר אמר אליהו לרבי יהושע שישאל את שאלתו אצל המשיח, כוונתו הייתה שיתעלה ויתחבר עם דרגתו של המשיח. שאלו רבי יהושע: היכן הוא יושב? כלומר, מהי דרגתו הרוחנית של המשיח. על כך השיב אליהו, שהמשיח יושב "בפיתחה של רומי". פתח הוא הנקודה שבה הבית מסתיים. "פיתחה של רומי" זו הנקודה שבה שוקעת ונופלת מלכות רומי, או במובן רחב יותר – נקודת שקיעתה של מלכות אדום, המלכות הרביעית והאחרונה. כלומר, זריחתו של המשיח היא בנקודה שבה מתמוטטת ומסתיימת מלכות אדום.

אליהו הנביא מוסיף ונותן סימנים הרומזים למהותו של המשיח – "יושב בין עניים סובלי חולאים". "עניים" מסמלים פירוד והבדלה מן העולם, שכן העניים אין להם הנאה מהעולם. "סובלי חולאים" רומזים למצב של מלחמה עם העולם הטבעי, שכן הם נפגעו מהעולם. זה עניינו של המשיח, שאין מעלת המשיח מן עולם הטבע, ונוסף על כך "מתנגד לו עולם הטבע". כלומר, המשיח, במהותו הפנימית, עומד למעלה ממגבלות העולם הטבעי, ועקב כך מתנגד לו העולם הטבעי ונלחם בו.

אין מגבלות

אך יש הבדל בין "עניים סובלי חולאים" לבין המשיח: הללו אכן נשלטים על-ידי הטבע, ואילו הוא עומד מעל כל המגבלות. הדבר מתבטא בכך, שהוא מסיר תחבושת אחת ומיד חובש אותה, דבר המבטא את מוכנותו לבוא בכל רגע. כלומר, אף שנדמה כי העולם הטבעי נלחם בו ומפריע לו, אין זו הפרעה אמיתית לגביו, כי הוא יכול בכל רגע להתגבר על כל ההפרעות ולהביא את הגאולה, שכן במהותו הפנימית הוא למעלה מכל מגבלותיו של העולם הטבעי.

כאשר רבי יהושע מגיע להכרה זו ומתחבר עם דרגתו של המשיח, הוא מגיע למסקנה שהיום הוא בא. שכן מאחר שאין לפניו שום מגבלות אמיתיות, אין שום סיבה שלא יבוא היום. וכאן מתעוררת אצלו תמיחה: מדוע אפוא אין המשיח מתגלה ובא? הוא מביע את תמיחתו באוזני אליהו. משיב לו אליהו, שאכן מצד המשיח אין שום מניעה, והוא יכול לבוא היום ממש, אלא שהקב"ה רוצה, כי העולם יהיה מוכן לקבל את המשיח, ולכן מתי יבוא? – "היום אם בקולו תשמעו".

עם שובו לביתו החל מיד בהכנות לנסיעה. אשתו הכינה בעבורו מיני-מאפה משובחים, כמצוות הרבי, והוא יצא לדרך, סמוך ובטוח שברכת הרבי תתקיים.

אברהם-אליהו הגיע לעיר ולא ידע לאן לפנות. הנסיעה עייפה אותו מאוד, והוא החליט לטבול את גופו במי הים הקרירים. כשיצא, הוציא מתרמילו את חבילת העוגיות, בירך והחל לאכול מהן. בתוך-כך הבחין ביהודי היושב לצידו ו'פזל' לעבר העוגיות הריחניות. החסיד כיבד את שכנו ב'מזונות' והתפתחה ביניהם שיחה.

אברהם-אליהו סיפר ליהודי כיצד הפסיד את כספו, וכי הרבי שלחו לכאן עם אלף הרובלים שלו, וביכרו בהצלחה. "עתה אינני יודע מה לעשות הלאה", סיים את דבריו.

"אני מקווה שאוכל להיות לך לעזר", הגיב היהודי, שהאזין לדבריו בקשב רב. "מחר בבוקר ניפגש כאן, אך אל תשכח להביא עמך מהעוגיות הנפלאות האלה".

הפגישה הייתה פורייה מאוד. אברהם-אליהו יצא מקרין לקרמנצ'וג עם קרון מלא נייר סיגריות, שאותו רכש מהיהודי באלף הרובלים שברשותו. בקרמנצ'וג שכנו בתי-חרושת רבים לייצור סיגריות.

הוא פנה לחסיד עשיר, ר' צבי שמו, שהיה בעליו של בית-חרושת גדול לסיגריות, וסיפר לו את סיפורו. "שילמת אלף, אתן לך אלפיים", פסק הסוחר. אך אברהם-אליהו דרש לא פחות מעשרת אלפים רובל. "זה הסכום שהפסדתי, ואותו עלי לקבל בחזרה", אמר.

ר' צבי העלה את הצעתו לשלושת אלפים ולארבעת אלפים, אך אברהם-אליהו לא אבה לשמוע. אמר בליבו ר' צבי, שאף הוא יכול לנסוע לקרין ולקנות קרון כזה במחיר מציאה.

יצא ר' צבי לקרין, אך מהר מאוד התברר לו שאין שום אפשרות לקנות נייר, ויותר מזה, שמסתמן מחסור בנייר, כל התפוקה המתוכננת לחודשים הקרובים כבר נמכרה מראש. היהודי שמכר לאברהם-אליהו את הקרון הסביר לו בנחת: "ריחמתי עליו ומכרתי לו קרון אחד; יותר לא אוכל לספק".

ר' צבי שלח מיד מברק לקרמנצ'וג אל אברהם-אליהו, שלא ימכור את הקרון למישהו אחר, ושיקבל ממנו עשרת אלפים רובל טבין ותקליו, כפי שדרש.

אברהם-אליהו מיהר לשוב לרבו. ראשית, רצה לבשר לו על הצלחתו. שנית, חשב שיוכל לקבל עוד עצות כאלה...

"אברהם-אליהו", חייך הרבי, "את חובי כבר פרעתי לך..."

פתגם חסידי "אביו של הבעש"ט היה גדול בהכנסת-אורחים. הוא הכניס עניים לביתו ונתן לכל אחד ואחד את נדבתו קודם הסעודה, כדי שיוכלו לאכול בלב שמח" (רבי יהושע מאוסטרובה)

ארבעים אנשים ניצבים עליו

מתלמידי ישיבות, המתגעגעים לאוכל ביתי, ועד מי שרוצים לראות לראשונה שבת כהלכתה.

המלצר הראשי

'שלום עליכם' שרים במגוון מבטאים ונוסחים. אחר-כך נפתחת הסעודה. את שולחן השבת מנהלים האורחים. בעל-הבית הוא המלצר הראשי והמעודד את שירת השבת. את סעודת השבת הפרטית הוא אוכל אחר-כך, עם בני-המשפחה, בחדר צדדי, וכך מביטיח שכל תשומת הלב תינתן לאורחים. בין מנה למנה הוא דואג לשיר עם האורחים זמירות שבת.

ומה עושים בשבתות שלאחר לידת אם-המשפחה? "כבר היו דברים מעולם", מחייך בן-ציון. "היה ליל שבת אחד, עם קהל אורחים גדול. לאחר הסעודה נחפזנו לבית-היולדות, והתינוק נולד בשעה טובה ומוצלחת. לקראת הבוקר שבתי הביתה אל האורחים, וניהלתי איתם סעודה חגיגית, כמדי שבת. כך עשינו גם בשבתות שאחרי לידה."

הקב"ה דואג

האם הילדים אינם נדחקים הצידה מפני האורחים? המשפחה מקפידה שהכנסת-האורחים לא תבוא על חשבון הילדים. "אנחנו מוכנים לתרום הכול בעבור הכנסת-אורחים, אבל לא את חינוך הילדים", הוא אומר. "לכן אנחנו אוכלים לבד סעודת שבת, וזה הזמן של הילדים: לספר, להיבחן, להיות במוקד העניינים."

בשעה שאתם עורכים את שולחן השבת שלכם ומניחים שמונה או עשר צלחות, מפיות וסכו"ם, במשפחת אירינג, משכונת שומרי אמונים בירושלים, עורכים ארבעים צלחות וכוסות, ומניחים בצד עוד ארבעים, למשמרת השנייה, שמגיעה בשעה מאוחרת יותר. עד הרגע האחרון אין הם יודעים מי יגיע וכמה יגיעו. הדלת פתוחה ובתשע-עשרה השנים האחרונות לא היו שבת או חג בלי עשרות אורחים שלא הודיעו מראש על בואם.

"את סעודת ליל שבת אנחנו פותחים עם שלושים איש. עד סיומה כבר יושבים ארבעים איש בצפיפות", מתאר בן-ציון אירינג את שולחן השבת שלו. "זה עניין משפחתי", הוא מסביר בפשטות. "בבית הוריי והוריי אשתי היו מארחים ללא הפסקה, ואנחנו ממשיכים את המסורת."

"מאוד פשוט"

איך מתארגנים? "מאוד פשוט", משיב בן-ציון. "אשתי אופה לכל שבת חמישים-שישים חלות. יין יש בשפע, כי אני מייצר אותו בעצמי. לבשל גם אני יודע, ויחדיו אנחנו מכינים כעשרה סוגי סלטים, מבשלים דגים, עופות, מרק וחמין – והשבת מוכנה". באמת פשוט.

קצת לפני שבת מזיזים את הריהוט שבסלון, כדי שיהיה מקום לכולם. במקומם מוצבים שולחנות וספסלים צרים. לאחר תפילת ערבית של ליל שבת מתמלא הבית באורחים מכל גוני האוכלוסייה,

פינת ההלכה | מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

גינת הנוי בשמיטה

שאלה: מה מותר לעשות בגינת הנוי בשנת השמיטה?

תשובה: בכלל, התירו חז"ל עשיית חלק מהמלאכות, כדי לשמור על העץ, אבל לא כדי לשפר את גידולו. השקיה מותרת בכמות המינימלית לקיום הצמחים. דישון – רק אם הוא הכרחי לקיומם ובמידה זו בלבד. עידור מותר רק למניעת סדקים בקרקע או לסתימתם. ניכוש – אם העשבים מפריעים ביותר לנוי או לצמחים, מותר לקצצם רק עד גובה הקרקע (ועדיף לרססם).

גיזום וכיסוח: יש הסבורים ששמירת הנוי נכללת בהיתר. לדעה זו, מותר לכסח דשא תקין (ולעשות קנטים) ולגזום גדר חיה מלאה, כסדר הרגיל, כל עוד לא התקלקל המראה, ולא כוונה להצמיח. יש לכוון את המכסחה שפגעה בעלי-הדשא ולא בגבעול. יש חוששים להתיר מלאכה לשמירת הנוי לטווח קצר, ובפרט מכיוון

שיש מחלוקת אם איסור 'זמירה' מן התורה הוא רק בגנף או גם בשאר אילנות, או אפילו בירק. על-כן הם דנים להתיר זאת רק על-ידי גוי.

אם כבר נפגע הנוי, כגון דשא שהצהיב או גדר חיה פרועה, וכל-שכן אם זו גדר חיה הזקוקה לגיזום כדי להתמלא, או דשא הזקוק לגיזום כדי לכסות שטח נוסף (או דשא גבוה בכלל), הכול מודים שאין לזה היתר. קטיף ורדים, וכן גיזום ענף המפריע למעבר – אפשר לעשותם בצורה גסה, שיוכר שאינה לטובת העץ.

מקורות: ראה 'משפטי ארץ - שביעית' פ"ד; 'קטף שביעית' ע"מ 242; 'שמיטת קרקעות' פ"ג, ו"ג.

הבהרה: בגיליון 1083 הוסבר כיצד לקנות ירקות שביעית בחנות רגילה. למעשה, כדי שלא להכשיל את המוכר, אפשר לעשות זאת רק בחנות שבפיקוח הרבנות, שאז יוכל המוכר לסמוך על היתר-המכירה. יש אוסרים למכור פירות שביעית בחנות, אבל יש הסבורים שאיסור סחורה הוא רק על המוכר ולא על הקונה (ראה שו"ת מנחת שלמה ח"א סי' מד. משפטי ארץ - שביעית, פ"ב ס"ה ו"ו ו"ז).

אירינג: "אשתי אופה ואנחנו מבשלים יחד" (צילום: בק'הילה)

לפרנסתו הוא עובד כמשגיח כשרות. איך מממנים מזה את ההוצאה הכספית האדירה? – "זו שאלה טובה, אבל התשובה ידועה", הוא משיב בנחת. "על הוצאות שבת יום-טוב הקב"ה אומר 'לוו עליי ואני פורע'. מהמשכורת שלי אין שום אפשרות לארח ארבעים איש אפילו לשבת אחת, אבל חסדי ה' כי לא תמו. לעיתים נקלעתי לקשיים כלכליים, וכמו שאומרים, אני נוקט את שיטת 'לכתחילה אֶרְבִּיעַר'. תשע-עשרה שנה אנחנו מארחים בכל שבת וחג, ומעולם לא חסר דבר על השולחן. הקב"ה דואג."

גיליונות

שיחת השבוע

בעברית וברוסית

מופצים בכל רחבי ארה"ב

להזמנות ולפרסום אנא פנו:

917-892-4908

sh-usa@chabad.org.il

ברכות וישועות

רבים נושעו מברכותיו הקדושות

של הרבי מליובאוויטש.

גם כיום ניתן לעלות ולהשתטח על

'הציון' הקדוש של הרבי, ולשלוח

מכתבים ל'ציון' לבקשת ברכה.

ohel chabad lubavitch, 226_20

Francis Lewis Blvd. Cambria

Heights, N.Y 11411

Tel: 1-718-723 4545,

Fax: 1-718-723 4444

www.ohelchabad.org

Levi Hartman

לוי הרטמן

Office: 718-871-8282 x128

Cell: 646-335-8818

Fax: 718-633-0499

www.levifunding.com

3910 14th Ave. Brooklyn NY 11218

דובר עברית

סופר סת"ם • HaSofer

RABBI MOSHE KLEIN

משה הלוי קליין

321 Kingston Avenue

718-221-2222

www.esofer.com
A HaSofer Company